

می‌کند. مدیری که مطمئن باشید خالص است، شائبه ندارد و دنبال منافع خودش نیست، یک در نایاب است. آقای رئیسی یک چنین شخصیتی بود.

• **از مهمترین خصایص برجسته شهید رئیسی، مسئولیت‌پذیری و عدم توجه به طعنه‌ها و تهمت‌ها در مسیر خدمت به مردم بود، به عقیده شما چه عامل و عواملی سبب ایجاد این روحیه در شهید جمهور شده بود؟**
آیت‌الله رئیسی نفس مطمئن داشت و منفعل نمی‌شد. رئیس جمهور به سبب مسئولیت سنگینی که دارد باید جامع‌نگر باشد و همه حوزه‌های مختلف سیاسی، فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و بین‌المللی را رصد و مدیریت کند و در سطح کشور و بین‌المللی منازعات و مشکلات خودش را دارد. لذا اگر ظرفیت لازم را نداشته باشد، زود به هم می‌ریزد و جا می‌زند. در طول مدتی که بنده در خدمت ایشان بودم چند بار مسائلی پیش آمد که واقعاً از قدرت تحمل ایشان متحیر شدم. گاهی مدیران مسائلی را مطرح می‌کردند و اعلام می‌کردند اگر فلان اقدام نشود، حادثه ناگواری رخ می‌دهد. معمولاً در این طور مواقع افراد عقب‌نشینی می‌کنند و کوتاه می‌آیند، ولی ایشان برعکس، هر وقت چنین گزارشی‌های منفی‌ای مطرح می‌شد، با شجاعت و صلابتی کم‌نظیر صحبت می‌کرد. شهید رئیسی به آینده بسیار امیدوار بود. تکه‌کلام ایشان این بود که «ما بن بست نداریم». هر وقت مسئله‌ای مطرح می‌شد می‌گفتند کشور ما بن بست ندارد. در نهایت حضرت آقا هستند و کم‌کم می‌کنند.

• **در عرصه مدیریت اجرایی، کدام ویژگی‌ها در شهید رئیسی برجسته و متمایز از دولت‌های پیش از خود بود؟**
آقای رئیسی خودش را وقف خدمت کرد. من در مدتی که در آستان قدس و دولت مسئولیت داشتم حتی یک بار هم ندیدم که تماس بگیرند و توصیه کسی را بکنند. کمتر پیدا می‌شود یک چنین رئیس نمونه‌ای که فقط از انسان کار بخواهد، حاشیه نخواهد. کار را از روی شوق و علاقه انجام می‌دادند. به همین خاطر بود که ماها که به لحاظ سنی از ایشان کوچکتر بودیم، خسته می‌شدیم، ولی ایشان هرگز، این تلاش و پشتکار بی‌وقفه نشأت‌گرفته از اطمینان و جوش و خروش بود که امید داشت مسائل کشور حل شدنی است.

ایشان یک جمله داشت که زیاد تکرار می‌کرد. برخلاف بقیه مسئولینی که به زیرمجموعه خودشان وقت نمی‌دهند، همیشه می‌گفت: «من وقت دارم، هر موقع مشکلی دارید بیایید پیش من». معنی این حرف این بود که مدیر و کارگزار من! نکنند یک وقت کاری را می‌خواهی انجام بدهی و اگر برایت وقت نگذارم، آن کار عقب بیفتد!

بسیاری از سیاستمداران کاسب‌کار هستند و فقط زمانی مردم برایشان ارزشمند می‌شوند که به رأی آنها پای صندوق رأی احتیاج دارند. اما ایشان بدون توجه به چنین مسائلی، بارها می‌گفت اگر تصمیمی درست است، باید انجامش بدهیم. رنج مردم را حس می‌کرد و بین مردم بود. یک بار در زمانی که در آستان قدس مسئولیت داشتم، در جلسه شورای معاونین بحث آسیب‌های اجتماعی مطرح شد. ایشان فرمودند: «اگر دختری مشکلی دارد و شب به خانه نمی‌رود ما مسئولیم.»

اولین سفر ایشان به اهواز بود که در همان یکی دو هفته اول دولت ایشان انجام شد. به فاصله کوتاهی به سیستان و بلوچستان سفر کردند. در آنجا از روستای مخروبه و دورافتاده‌ای که فقط ۲۰،۱۰ کیلومتر با مرز فاصله داشت و شاید استاندار هم هنوز آن را ندیده بود، بازدید کردند.

• **با توجه به جایگاه شهید رئیسی در قوه قضائیه و همچنین آستان قدس رضوی چرا با وجود شرایط دشواری که در دولت قبل برای کشور ایجاد شده بود، ایشان حاضر به پذیرش مسئولیت ریاست جمهوری شدند؟**

همین طور است. قوه قضائیه جایگاهی است که قدرت خاصی برای خودش دارد و در ضمن مسئولیت اجرایی هم ندارد. اگر اتفاقی در کشور بیفتد، نه تنها پاسخگو نیست که تازه مدعی هم هست. اما ایشان با آگاهی کامل از وضعیت نامطلوب اقتصادی در یک دهه گذشته که میانگین رشد اقتصادی آن به کمتر از ۱ درصد رسیده بود وارد این کارزار شد. یک بار خودشان به این مسئله اشاره کردند. گفتند: «اگر می‌خواستیم، می‌توانستیم بروم امام جماعت مسجدی شوم و تازه برایم صلوات هم می‌فرستادند و احترام و عزت هم داشتیم، ولی من آمده‌ام که کار کنم». ایشان آبروی خودش را با خدا معامله کرد و خدا هم به ایشان عزت داد.

در حقیقت اتمام حجت می‌کرد. این کار یک ظاهری دارد که همان روابط کاری است و یک باطنی دارد که همان نیت پاک ایشان بود و اینجاست که خدا برکت می‌دهد. ایشان رئیسی بودند که هرگز تکبر نکردند، هیچ وقت کسی پشت درشان نماند. گاهی حتی روی ساعت و دقیقه بحث می‌کردند. همیشه در هیئت دولت می‌گفتند: «من هر شب کارهایم را صفر می‌کنم و بعد می‌روم می‌خواهم». انتظار داشتند که مدیران ایشان هم همین طور باشند.

• **یکی از القاب که شهید آیت‌الله رئیسی با آن شناخته می‌شود سید معرومان است، این موضوع برگرفته از سیره عملی ایشان در زمینه عدالت‌طلبی است، لطفاً از نمودهای عینی این صفت بگویید؟**

ما مسئولینی در این کشور داشتیم که اگر به آنها سلام می‌کردیم، ناراحت می‌شدند که مثلاً تو کی هستی که به من سلام می‌کنی! و در این سورئیس جمهوری مثل شهید رئیسی را داریم که در بازدید از واحدهای صنعتی استان‌ها با کارگران دست می‌دهد و سلام و احوال‌پرسی می‌کند و اگر آنها تقاضای عکس گرفتن داشتند، عکس می‌گیرد. این آن مشی‌ای است که دل‌ها و انگیزه‌ها را به هم وصل می‌کند و ما برای حل مسائل کشور به شدت به آن نیاز داریم.